

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΕΕ ΣΤΟ «GRAND HOTEL»

«Αρχιτεκτονική και ανθρώπινες συμπεριφορές»

Ο Θεοφάνης Μπομπότης ομιλεί στη «δ» για τη σταδιοδρομία του και την επίδραση της αρχιτεκτονικής του στην Ελλάδα

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΜΠΟΜΠΟΤΗΣ, αποφοίτησε από την Αρχιτεκτονική Σχολή της Βενετίας. Έχει βραβευθεί σε εγχώριους και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Πολλά από τα έργα του έχουν δημοσιευτεί στον ελληνικό και διεθνή ημερήσιο και περιοδικό τύπο. Έχει δώσει σειρά διαλέξεων σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια. Του έχει απονεμηθεί το βραβείο «Αθηνά» από την Ελληνική Ομοσπονδία Σωματείων των «Φίλων των Μουσείων» για την προσφορά του στον Πολτισμό. Έχει προσκληθεί να συμμετάσχει σε κριτικές επιτροπές αρχιτεκτονικών διαγωνισμών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, σε πολιτιστικά ιδρύματα κλπ. Ενδεικτικά με τις δημοσιεύσεις που τον αφορούν, έχει περιληφθεί:

• στην αυστραλέζικη έκδοση «1000 αρχιτέκτονες του κόσμου» - IMAGE PUBLISHING

• στη γερμανική έκδοση «1000 X EUROPEAN ARCHITECTURE» - VERLAGSHAUS BRAUN,

• στους «300 αρχιτέκτονες του κόσμου» της αγγλικής έκδοσης WORLD ARCHITECTURE

• στα «300 μεγαλύτερα γραφεία του κόσμου» της αγγλικής έκδοσης WORLD ARCHITECTURE

• στους «581 Αρχιτέκτονες του κόσμου», της ιαπωνικής έκδοσης TOTO.

Την Παρασκευή 8 Οκτωβρίου (σήμερα) το ΤΕΕ Δωδ/σου και η Εταιρεία Στήριξης Ανηλίκων οργανώνουν στις 18.00 στο Grand Hotel, ανοικτή σε όλους, ημερίδα με θέμα "ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ" με ομιλητή τον Θ. Μπομπότη.

Ο Θεοφάνης Μπομπότης μιλά στη εφημερίδα μας για τη σταδιοδρομία του και την επίδραση της αρχιτεκτονικής του στην Ελλάδα.

• Ξεκινώντας απ' την αρχή, τι σήμαινε για σας η Αρχιτεκτονική σχολή;

◊ Το σημαντικότερο που μπορείτε να αποκομίσετε από μια σχολή, είναι να διαμορφώσετε μια διαδικασία σκέψης εντοπισμού των προβλημάτων. Μετά, σε δεύτερο στάδιο να τα προσεγγίσετε και στη συνέχεια

να προσπαθήσετε να βρείτε λύσεις. Η διάγνωση του προβλήματος είναι σημαντικότερο γεγονός από τη λύση αυτή καθ' αυτή. Αν δεν εντοπιστεί το

πρόβλημα δεν έχεις τη δυνατότητα να δώσεις ούτε κάποια μετρία λύση.

• Πόσο δύσκολη είναι η μετάβαση από τη σχολή στον επαγγελματικό χώρο, δηλαδή από τη θεωρία στην πράξη;

◊ Εξαρτάται από τις συνθήκες μετάβασης και στον χρόνο που γίνεται αυτό. Εξαρτάται επίσης από τους στόχους που βάζεις. Όπως και να είναι όμως, κάποια στιγμή αρχίζεις και βρίσκεσαι μπροστά σε ένα συγκεκριμένο πρώτο θέμα που περιμένει αντιμετώπιση. Στέκεσαι μπροστά του με δέος χωρίς να μπορείς να ελέγξεις το αποτέλεσμα, δεν ελέγχεις καν την έννοια του χώρου που αποτελεί το κυριότερο στοιχείο του σχεδιασμού. Όταν παρακολουθήσεις την υλοποίηση του χώρου που έχεις σχεδιάσει, αρχίζεις να αντιλαμβάνεσαι το αποτέλεσμα.

• Στα έργα σας διακρίνεται μια ποιότητα ανώτερη της συνηθισμένης στη χώρα μας. Τι απαιτεί αυτό;

◊ Εκείνο που έχει σημασία σε όποια επέμβαση, είναι να εξασφαλιστεί η ποιότητα από τον σχεδιασμό ως το τελικό αποτέλεσμα. Σε σχέση με την κατασκευή οι διαδικασίες διαφοροποιούνται ανάλογα με την επιλογή υλικών και τεχνολογιών. Σύγχρονα υλικά και τεχνολογίες σε συνδυασμό με μη συμβατικές μορφές οδηγούν στην «ανακάλυψη» νέων

κατασκευαστικών επιλύσεων. Στη χώρα μας δυστυχώς, οι αρχιτέκτονες είναι αναγκασμένοι οι ίδιοι να δίνουν το σύνολο των τεχνικών απαντήσεων

και αυτό δείχνει μια άποψη. Υπάρχει μια αντιπαράθεση με τον καρβά της πόλης, με τα μέτωπά της;

◊ Όταν καλείσαι να σχεδιάσεις ένα κτίριο το 2000 είναι αν μη τι άλλο θεμιτό να σχεδιαστεί με τις σύγχρονες τεχνολογίες. Ο καρβάς των περισσότερων ελληνικών πόλεων δημιουργήθηκε κατ' εξοχήν σχεδόν τριάντα χρόνια πριν. Οι εξελίξεις σε όλους τους τομείς σ' αυτήν την τριακονταετία ήταν πολύ πιο δυναμικές από εκείνες των δύο περασμένων αιώνων. Ως εκ τούτου σχεδιάζοντας ένα σύγχρονο κτίριο λειτουργικά και αισθητικά θα είναι οπωσδήποτε διαφορετικό από εκείνα που στοιχειοθετούν τον καρβά. Η πρόκληση θα ήταν να σχεδιάσεις νέα κτίρια ένα δίπλα στο άλλο δημιουργώντας ένα μέτωπο. Θα ήταν ενδιαφέρον και συγχρόνως «προκλητικό» γεγονός.

• Η διάσπαση των όγκων, ο χειρισμός του φωτός, δίνει μια εικόνα σαφώς πιο επεξεργασμένη από αυτό που θα περίμενε κανείς λόγω της λειτουργίας τους. Αυτή είναι θεωρητική σας επιλογή;

◊ Ένα κτίριο πριν το χρησιμοποιήσεις, το προσεγγίζεις. Κατά τη διάρκεια της προσέγγισης χρειάζεται να το αναγνωρίσεις ως σύνολο αλλά και επιμέρους. Είτε για να εντοπίσει την είσοδο είτε να αναμένεις έξω απ' αυτό κλπ. Σε άλλες περιπτώσεις, απλώς το προσπερνάς με μικρή ή μεγάλη ταχύτητα. Λιτοί και μονολιθικοί σχετικά όγκοι συσχετισμένοι μεταξύ τους διευκολύνουν την κατανόηση του συνόλου και ως εκ τούτου την προσέγγιση. Σχετικά με το φως θεωρώ ότι είναι από τις βασικότερες παραμέτρους που επηρεάζουν εσωτερικά και εξωτερικά σχεδιασμό του κτιρίου. Η αισθητική ενός κτιρίου πρέπει να προκύπτει από τα ίδια του τα λειτουργικά στοιχεία, τις τεχνολογίες που χρησιμοποιεί, το φέροντα οργανισμό και το φως. Περιττοί διάκοσμοι πρόσκαιρου εντυπωσιασμού, φιλοσοφικοί συμβολισμοί και έντονη ιστορικές αναφορές δεν αντέχουν στη σύγχρονη αντιμετώπιση των προβλημάτων

• Τα υλικά που χρησιμοποιείτε σε μία κατοικία ή πολυκατοικία, είναι διαφορετικά από εκείνα ενός επαγγελματικού κτιρίου;

◊ Οι αρχές και η διαδικασία του σχεδιασμού είναι οι ίδιες, εκείνο που αλλάζει είναι οι παράμετροι που συμμετέχουν στο ένα ή το άλλο έργο.

• Η διαύγεια και αντιληψιμότητα των μετακινήσεων.

• Η ευκρίνεια και η καθαρότητα των σχημάτων και των μορφών στο επίπεδο και στον χώρο.

• Η ένταξη στον σχεδιασμό του φωτός και του αέρα.

Αυτές και άλλες αρχές διαμορφώνουν τους κεντρικούς άξονες σχεδιασμού κάθε θέματος. Η κατοικία έχει εξ' ορισμού άλλες παραμέτρους από εκείνες κτιρίων άλλης χρήσης. Η χρήση και η λειτουργία της κατοικίας παραμένει σχεδόν αναλλοίωτη τέσσερις χιλιετίες. Οι μορφές και τα σχήματα δεν εξαρτώνται άμεσα από τα υλικά αυτά καθ' αυτά. Η χρήση παραδοσιακών υλικών με σύγχρονο τρόπο παρέχει νέες δυνατότητες στην κατασκευή και κατ' επέκταση στις αρχιτεκτονικές επιλογές.

• Τα κτήριά σας είναι σήματα

που η αρχιτεκτονική καλείται να επιλύσει.

• Μπορείτε να εντοπίσετε βασικές αρχιτεκτονικές επιρροές σας και ποιες οι πηγές εμπνεύσεως των κτιρίων που δημιουργείτε;

◊ Οι επιρροές σε έναν σχεδιασμό είναι ποικίλες. Οι μορφές και οι λειτουργίες της φύσης, η κίνηση, το φως, ο τόπος, ο χρόνος, η μουσική, η ποίηση, όλα αυτά μπορούν να σχηματοποιηθούν ή να ενταχθούν σε σχήματα ή να λειτουργήσουν μέσα σ' αυτά. Η αντιπαράθεση, η προσαρμογή σε επιμέρους θέματα, οι τεχνολογίες δημιουργούν επίσης έναν ιστό από παραμέτρους πάνω στον οποίο κινείσαι για να σχηματοποιήσεις τη σκέψη για να οργανώσεις τη λειτουργία.

Ο χώρος όπου υλοποιείται το κάθε κτίριο έχει συγκεκριμένα στοιχεία που επηρεάζουν την κατεύθυνση των επιλογών: χρήση, προσβάσεις, προσανατολισμός, μέγεθος, ύψος κλπ. αποτελούν παραμέτρους που για κάθε κτίριο εν μέρει ή στο σύνολο μπορεί να διαφέρουν. Τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με όσα προηγουμένως αναφέρθηκαν, όπως επίσης η λήψη και ευανάγνωστη αντιμετώπιση των κυκλοφοριών και των όγκων συμμετέχουν στην δημιουργία της τελικής αρχιτεκτονικής πρότασης κάθε κτιρίου.

• Θα είναι βιώσιμες οι πόλεις, τι θα αλλάξει;

◊ Εξαρτάται πως εννοεί κανείς τη βιωσιμότητα της πόλης. Βιώσιμη πόλη δεν είναι απαραίτητα μια οργανωμένη με τάξη πόλη. Θεωρώ ότι ο κοινωνικός ιστός δημιουργεί τις βασικές προϋποθέσεις και συνθήκες βιωσιμότητας μιας πόλης έστω και με ελλείψεις στην οργάνωση του κυκλοφοριακού ή αρχιτεκτονική για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα. Απαιτούνται διαχειριστικές επεμβάσεις κατ' εξοχήν κοινωνικού και πολιτιστικού χαρακτήρα, ώστε να «εξαναγκάσουν» τη συνεχή χρήση της πόλης. Η κοινωνία γενικά έχει ανάγκη

από την αρχιτεκτονική.

• Πως συνδέεται η ηλεκτρονική επεξεργασία των θεμάτων σας με το αποτέλεσμα της δουλειάς σας;

◊ Η τεχνολογία αυτή παρέχει τη δυνατότητα καλύτερης επεξεργασίας και ελέγχου των θεμάτων. Οι διανοητικές εργασίες που περνούσαν πριν μέσα από το μολύβι, περνούσαν τώρα μέσα από το «πον-ίκι» του υπολογιστή. Αυτό

δεν είναι εύκολο αλλά όταν το ελέγχεις όχι σαν δυνατότητα σχεδίασης αλλά ως εκπόνηση αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, σου παρέχει τη δυνατότητα διαρκούς ανασύνταξης των σκέψεών σου.

• Πως κρίνετε την ελληνική πραγματικότητα; Συχνά την κατακρίνουμε.

◊ Την πραγματικότητα δεν μπορείς παρά να την αποδεχτείς. Άλλωστε στη δημιουργία της δεν συμμετείχαν μόνο οι άλλοι. Συμμετείχαμε και συμμετέχουμε κι εμείς οι αρχιτέκτονες. Δεν ευθύνονται ούτε οι νομοθεσίες, ούτε οι εργοδότες (πάντα) όταν δεν γίνεται αρχιτεκτονική. Είναι βέβαιο ότι υπάρχουν δυσκολίες, άλλο τόσο βέβαιο όμως είναι ότι οι αρχιτέκτονες δεν έχουμε εκμεταλλευθεί τις ευκαιρίες και θα μπορούσα να πω ότι δεν ενδιαφερθήκαμε να τις δημιουργήσουμε. Ο πλήρης συμβιβασμός στη μείωση της ποιότητας δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος.

• Υπάρχει αισιοδοξία για το μέλλον της αρχιτεκτονικής;

◊ Η αρχιτεκτονική βγαίνει πλέον από την κρίση. Βγαίνει ύστερα από μια ταλαιπωρία σχεδόν τριάντα ετών. Υπάρχουν καλοί αρχιτέκτονες και αυτό φαίνεται σαφώς και στην Ελλάδα. Έχουμε ήδη αρκετά σημαντικά αρχιτεκτονικά έργα από διάφορους ικανούς αρχιτέκτονες. Τα κακώς κείμενα δεν μπορούν να διαρθρωθούν άμεσα. Απαιτείται η βελτίωση πολλών παραμέτρων σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Οφείλουμε όλοι να είμαστε πιο προσεκτικοί στις αναλύσεις και στις αποφάσεις μας σε όλα τα επίπεδα. Η ποιότητα των ανθρώπινων συμπεριφορών, η αισθητική, είναι συνυφασμένα με την παιδεία. Δεν θα έλεγα λοιπόν ότι υπάρχει άγνοια κινδύνου, απλά δεν θεωρώ ότι οι όποιες δυσκολίες μπορούν να αποτελούν τον μανδύα κάλυψης για ό,τι δεν γίνεται. Άλλωστε ο καθένας ευθύνεται για ό,τι κάνει όπως επίσης για ό,τι δεν κάνει.